

РЕЦЕНЗІЯ

на друковане видання: **Гончаров В. М. Менеджмент: навчальний посібник.**

Видання друге, виправлене та доповнене / **В. М. Гончаров, В. М. Бугаков, В. П. Бичков, М. В. Зось-Кіор, М. А. Шибасв, М. М. Кальченко, І. Д. Заруцький, А. Є. Пожидасв, І. М. Шпилевий.** — Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2013. – 376 с.

Сучасний менеджмент представляє собою систему методів, принципів та технологічних прийомів управління, створених на основі інформативних даних, отриманих в результаті спостережень та досліджень в різних галузях наукової та господарської діяльності.

Теорія управління (менеджменту) постійно вдосконалюється за рахунок застосування в менеджменті новітніх джерел вивчення та пізнання. Основу теорії складають три взаємопов'язані підсистеми - функціональна, система прийняття рішень та інформаційна. Функціональна розділяє процес управління на наступні функції - керівництво, планування, контроль та організація. Система прийняття рішень містить в собі детальний аналіз окремих етапів господарської діяльності, вибір оптимальних варіантів та прийняття рішень. Інформаційна система конкретно займається підготовкою й збором інформації. Існують різні підходи (системний, класичний, з позиції науки управління) до вивчення проблем менеджменту в цілому і його окремих завдань. Тому написання даного навчального посібника є своєчасним і орієнтованим як на класичні економічні теорії, так і на практичну спрямованість сучасних менеджерів.

Дане видання рекомендовано до друку вченими радами Луганського національного аграрного університету (Україна) і Воронежською державною лісотехнічною академією (Російська Федерація).

В першому розділі навчального посібника «Еволюція управління як наукової дисципліни» розглянуті основні питання щодо виникнення менеджменту, підходи до визначення його поняття, об'єкту, суб'єкту та функцій управління; відкриті та закриті системи у менеджменті, життєві цикли організації та інше. В процесі розгляду, зазначених питань, автори наголошують на необхідності переходу до нової концепції управління персоналом на рівні

господарюючої структури. Завдання керівництва при ньому полягає в проведенні такої кадрової політики, коли за мету всієї діяльності з управління персоналом визначається найкраще задоволення зростаючих запитів та потреб кожного члена організації. Новітній підхід до управління персоналом потребує вирішення двох типів завдань: вивчення поведінки людини на підприємстві; розробку програми дій, спрямованої на найкраще задоволення потреб окремого співробітника.

Однією з важливих ознак організації автори визначають синергію. Її сутність полягає в прирості додаткової енергії, що перевищує суму індивідуальних зусиль. Закон синергії — полягає в тому, що сума властивостей (потенціалу) організаційного цілого перевищує «арифметичну» суму властивостей (потенціалів), що містяться у кожного елементу, що входить до складу цілого, окремо. На увагу заслуговують розглянуті авторами класифікації основних підсистем організації.

Другий розділ «Зміст діяльності менеджера» висвітлює питання управління видами діяльності, а саме: майстерність менеджерів, концептуальні, людські та технічні навички; рівні менеджменту в організації; поняття організації; моделі і закономірності управління різними соціально-економічними системами та інше. При розкритті матеріалу цього розділу автори намагалися підійти з власної точки зору до кожного із виокремлених питань.

Третій розділ «Планування як функція управління» присвячено переліку важливіших питань у менеджменті, як: плануванню життя людини і організації, послідовності планування, рівню та ієрархії цілей та планів організації, поняттю місії, підходом, до планування в умовах браку інформації; взаємозв'язку функції планування з іншими функціями управління. Запропонований авторами підхід відрізняється від існуючих своєю логічною послідовністю та системністю, що надає додаткової вагомості та цінності наведеному матеріалу.

В четвертому розділі «Оперативне управління, його сутність та основні завдання організації виробництва» розглянуто сутність оперативного управління, основні завдання організації та управління виробництвом, внутрішньофірмове оперативне-виробниче планування, організація оперативного планування виробництва продукції на підприємстві; імітаційне моделювання в системі оперативного управління виробництвом; організаційно-економічна структура завдань оперативного планування та управління виробництвом, Подання даного розділу відзначається прикладною спрямованістю розглянутих питань, що у свою чергу, надає додаткової практичної цінності, з точки зору набуття студентами необхідних практичних навичок у процесі освоєння даного матеріалу.

П'ятий розділ посібника «Основи стратегічного менеджменту» визначає різні підходи

до стратегічного менеджменту, а саме: поняття, сутність основоположних стратегій росту, стабілізації, економії витрат. А також основні складові корпоративної стратегії організації та методики її дослідження і аналізу. В цілому слід відзначити логічну послідовність та комплексність розгляду зазначених питань, що дозволяє усунути існуючі теоретичні та практичні прогалини в розкритті питань стратегічного менеджменту в рамках вивчення дисципліни «Менеджмент».

У шостому розділі роботи «Організація як функція управління» всебічно відображено основні аспекти зазначеної функції менеджменту. Зокрема, розглянуто сутність лінійних та допоміжних владних повноважень: відповідальності, делегування, централізації та децентралізації тощо. Авторами визначено норму керованості щодо кількості робітників, яка припадає на одного керівника та основні фактори, що впливають на норму керованості: вид діяльності; розміщення об'єктів управління, кваліфікація співробітників, тип організаційної структури, рівень стандартизації завдань та автоматизації діяльності і таке інше.

Сьомий розділ «Мотивація як функція управління» робить акцент на всебічний аналіз функції мотивація, класифікацію її основних теорій за загальновідомими ознаками з позиції сучасного підходу до трудової мотивації персоналу. Тут визначається необхідність створення комплексної моделі мотивації, яка ґрунтується на тому, що мотивація є функцією потреб, очікувань та сприйняття справедливості винагороди.

У восьмому розділі «Контроль як функція управління» надано комплексний аналітичний виклад сутнісних питань функції контролю на підприємстві, визначено взаємозв'язок функції контролю з іншими функціями менеджменту.

Дев'ятий розділ «Сполучні процеси в менеджменті; комунікації» розглядає сутність, складові та види організаційних комунікацій, визначає роль інформаційних технологій щодо її розвитку.

Десятий розділ «Сполучні процеси в менеджменті: прийняття рішень» надає ґрунтов-

ний комплексний аналіз основних, питань стосовно управлінських рішень на підприємстві, показує механізми системного дослідження щодо прийняття раціональних рішень в процесі здійснення управлінської діяльності.

Одинадцятий розділ «Сполучні процеси в менеджменті: лідерство в організаціях» висвітлює основні сутнісні питання лідерства в організаціях з позиції логічного та послідовного авторського викладення усіх найважливіших аспектів зазначеного кола питань.

У дванадцятому розділі «Сполучні процеси в менеджменті: корпоративна культура» всебічно розглянуто основні аспекти корпоративної культури організації, наведено методики оцінювання організаційної культури, визначено фактори, які впливають на загальну культуру організації та інше.

Навчальний посібник містить широкомасштабний спектр складових менеджменту сучасного підприємства, починаючи від історії виникнення науки й закінчуючи розвитком корпоративної культури. Кожний з розділів посібника має чітку логічну послідовність викладення матеріалу, глибокий аналіз розглянутої проблематики, що забезпечує його доступність для широкого загалу користувачів та забезпечить можливість впровадження набутих теоретичних знань у практику діяльності підприємств.

В якості побажань, слід наголосити на необхідність та наявність у навчальному посібнику матеріалу щодо управління ризикозахисністю підприємств, концентрації уваги не тільки на класичних та сучасних європейських, американських, японських та вітчизняних теоріях менеджменту, але і на більш адаптивних китайській, ізраїльській, південнокорейській та арабській моделях.

В цілому можна вважати, що навчальний посібник «Менеджмент» є сучасним надбанням академічної науки і практики виробництва, спрямований на широке коло читачів. Тому його можна рекомендувати для розгляду у Міністерстві освіти та науки України для отримання грифу «Рекомендовано як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів».

Завідувач кафедри оподаткування
Східноукраїнського національного університету
ім. Володимира Дала, докт. екон. наук., професор

Т.В. Капінеску

Т.В. Капінеску

